

ФАКУЛТЕТ ЗА ПРИМЕЊЕНУ ЕКОЛОГИЈУ
“ФУТУРА“

*Већу Департамента за постдипломске студије
Факултета за примењену екологију „Футура“
Универзитета „Сингидунум“*

*На XI седници Наставно научног већа Факултета за примењену екологију „Футура“, одржаној 30. јуна 2011. године, формирана је Комисија за оцену, писање Извештаја и одбрану израђеног мастер рада кандидаткиње **Милице Дослоп**, дипломираног аналитичара заштите животне средине, под насловом „**Miscanthus giganteus-анализа резултата експерименталне производње**“, у саставу: др Гордана Дражић, ментор, редовни професор Факултета за примењену екологију „Футура“, др Јелена Миловановић, ванредни професор Факултета за примењену екологију „Футура“ и др Нада Бабовић, доцент Факултета за примењену екологију „Футура“, Универзитета „Сингидунум“ у Београду.*

Комисија, након читања, подноси Већу следећи

ИЗВЕШТАЈ

САДРЖАЈ МАСТЕР РАДА

*Мастер рад кандидаткиње **Милице Дослоп** садржи 55 страна куцаног текста, организованог у стандардна поглавља, има 7 табела (4 са оригиналним резултатима истраживања), 45 слика (14 оригиналних фотографија), 14 графика (11 са резултатима пољског огледа) као и библиографију (литературу).*

Мастер рад обухвата поглавља: Увод, Методе рада, Циљ рада, Предмет рада, Резултати и дискусија, Закључна разматрања, Литература и два Прилога

АНАЛИЗА МАСТЕР РАДА

*У **Уводу** кандидаткиња потенцира значај заснивања расадника агроенергетског усева *Miscanthus giganteus* с обзиром да је потражња за садним материјалом, ризомом, ове биљке у сталном наглом порасту а да се у Републици Србији овај садни материјал не производи.*

Предмет истраживања је приказан кроз основне карактеристике мискантуса као агроенергетског усева.

Циљ истраживања је Заснивање продуктивног расадника уз одређивање ограничавајућих параметара (абиотских: температура, вода, инсолација и биотских: компетенција са коровима и претходно гајеном културом)

У истраживању су коришћене следеће методе: 1. Анализа доступних литеретурних података у вези добре праксе продукције агроенергетских усева, првенствено мискантуса; 2. Метода пољског огледа у циљу испитивања утицаја нивоа хранива у подлози, инсолације и претходног усева и коровске вегетације на динамику развоја мискантуса; 3. Анализа параметара плодности земљишта и временских прилика акредитованим методама у акредитованим установама; 4. Анализа коровске вегетације применом кључа и 5. систематизација врста и варијетета лековитих биљака као претходног усева.

Највећи део рада су резултати са дискусијом. Огледно поље је засновано 15. априла 2010. године на локацији у Врицу, на прцели на којој је раније гајено лековито биље. Праћен је развој усева у току 2010. 2011 и 2012 године. Детаљно је описан начин заснивања огледног поља и локација (географски положај и временске прилике у годинама истраживања). Испитиван је утицај температуре и падавина на развој морфолошке карактеристике мискантуса, утицај осунчаности као и утицај коровске вегетације из претходног усева. Параметри који су праћени су: висина стабла, број листова на стаблу, дужина зеленог дела листа, ширина листа, пречник стабла, број зелених листова на стаблу, број осушених листова на стаблу, формирање цвасти, старење листова, влажност земљишта и рН вредност земљишта. Ови параметри су праћени месечно у току три вегетације. Добијени резултати су систематизовани и приказани графички. Упоредном анализом са литературним подацима је показано да се морфолошке карактеристике усева мискантуса на огледном пољу у Врицу у току вегетације мењају сагласно са резултатима других истраживача али да постоје и значајне локалне карактеристике као утицај нагиба терена, утицај коровске вегетације и утицај осунчаности које су специфичне. Најзначајнија претња је ниска температура у току зиме и раног пролећа која заједно са повишеном влажношћу земљишта може узроковати труљење ризома.

Показано је да број изданака по ризому и величина ризома расте у току прве три године тако да се препоручује да се ризоми као садни материјал ваде уз трогодишњег расадника. Такође је праћен и садржај хранљивих материја (скроба) у ризому и његов утицај на клијање и бокорење у наредној вегетацији.

*Пупољци и ризоми су места са потенцијално високом могућношћу синтезе, те су самим тим веома добро снабдевени азотом и минералним материјама. Насупрот томе двогодишњи и старији ризоми, који су који су као резервоари са великом капацитативном могућношћу, стоје ипак на првом месту. Посебно је одређена коровска вегетација и запажено је да од свих присутних корова а идентификована је 21 врста, (који нису уклањани са огледне парцеле само Паламида (*Cirsium arvensis*) показује значајан негативан утицај на развој усева мискантуса. Значајан резултат је добијен анализом земљишта пре заснивања огледа из кога се препоручује да није потребно ђубрење а такође и промена рН вредности, која расте у току огледа и указује да усев мискантуса повољно утиче на квалитет земљишта.*

У закључку се наводи да је за заснивање расадника у циљу продукције (вегетативних изданака) ризома мискантуса погодно испитивано земљиште типа гајњача.

Уз примену агротехничких мера у првој години, заливање кап по кап, биљке се доводе у стање да продукују значајну надземну биомасу – усев, а такође и подземну биомасу у највећој мери ризома који се касније могу користити за репродукцију.

Динамика развоја биомасе указује да је потребно најмање три године развоја усева да би се добила задовољавајућа количина перодуционих пропагула.

Како је при заснивању плантаже мискантуса највећи трошак управо набавка садног материјала резултати овог испраживања указују да заснивање расадника може допринети супституцији ових трошкова, економској стабилности произвођача садног материјала а такође и дати допринос заштити и унапређењу квалитета земљишта на коме се расадник заснива.

У Прилогу 1. су дати описи и фотографије зачинских и коровских биљака које су нађене или се очекивало да се могу наћи на огледној парцели.

З А К Љ У Ч А К

На основу презентованог садржаја мастер рада може се констатовати да је кандидаткиња одабрала актуелни научни и стручни проблем који је обрадила адекватним методама и презентовала резултате сопственог експеримента. Посебан допринос овога мастер рада је да је урађен у оквиру пројекта „Екоремедијација деградираних простора продукцијом агроенергетских усева“, Ев бр. 31078, који је подржан од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и ЈП електропривреда Србије.

На основу изнетог, Комисија предлаже Већу департмана за постдипломске студије да се мастер рад кандидаткиње Милице Дослоп, под насловом „Miscanthus giganteus-анализа резултата експерименталне производње“, УСВОЈИ и кандидаткињи ОДОБРИ ЈАВНА ОДБРАНА.

У Београду, 10. децембра 2012. године

К О М И С И Ј А :

**1. Др Гордана Дражић, ред. проф., ментор
Факултет за примењену екологију Футура
Универзитет Сингидунум**

**2. Др Јелена Миловановић, ванредни проф.
Факултет за примењену екологију Футура
Универзитет Сингидунум**

**3. Др Нада Бабовић, доцент
Факултет за примењену екологију Футура
Универзитет Сингидунум**
